

GMINA KOŃSKIE

PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE

POŁOŻENIE

Miasto i gmina Końskie usytuowane są w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego, na pograniczu Gór Świętokrzyskich i Niziny Mazowieckiej, w obrębie Zagłębia Staropolskiego. Sąsiaduje z gminami: Stąporków, Smyków, Radoszyce, Ruda Maleniecka, Gowarczów w województwie świętokrzyskim oraz z Przysuchą w Mazowieckiem, Żarnowem i Białaczowem w Łódzkiem. Zajmuje powierzchnię 250 km² (z czego miasto - 18 km²).

LUDNOŚĆ I MIEJSCOWOŚCI

Stan ludności na dzień 31 grudnia 2004 roku wynosi: miasto - 22 454, gmina - 15 915. Razem - 38 369

W skład gminy wchodzi 39 sołectw, w tym w poszczególnych miejscowościach:

Baczyna-153, Barycz-249, Bedlenko-332, Bedlno 306, Brody-554, Chełb-34, Czerwony Most-192, Czysta- 57, Drutarnia-85, Dyszów-347, Fidor-115, Gabrielnia-71, Gatniki-164, Górny Młyn-194, Grabków-101, Gracuch-171, Izabelów-353, Jeżów-200, Koczwarą-202, Kopaniny- 86, Kornica-441, Małachów I-15, Małachów-100, Młynek Nieświński-385, Modliszewice-1444, Nałęczów-133, Niebo-89, Nieświń-1102, Nowe Sierosławice-99, Nowy Dziebałtów-582, Nowy Kazanów-497, Nowy Sokołów-123, Paruchy-154, Piekło-7, Piła-539, Pomorzany-306, Pomyków-324, Poraj-30, Proćwin-382, Przybyszowy-160, Radomek-67, Rogów-1341, Sielpia Wielka-167, Sierosławice-686, Stadnicka Wola-306, Stara Kuźnica-129, Stary Dziebałtów-434, Stary Kazanów-420, Stary Sokołów-328, Sworzyce-249, Szabelnia-71, Trzemoszna-147, Wąsosz, w tym: Wąsosz Nowiny-232, Wąsosz Ostre Górki-24, Wąsosz Przymiarki-70, Wąsosz Stara Wieś-28, Wąsosz Zarowie-91.

SZKOLNICTWO I PLACÓWKI KULTURY

Na terenie miasta i gminy Końskie funkcjonuje 6 przedszkoli miejskich, 3 wiejskie - w zespołach placówek oświatowych oraz 8 oddziałów zerowych - w wiejskich szkołach podstawowych i 4 gimnazja.

Zestawienie zbiorcze - przedszkola miejskie, wiejskie, zerówki.

Liczba oddziałów „0” - 36 -liczba dzieci - 698 -liczba nauczycieli pełnozatrudnionych - 58.

Zestawienie zbiorcze - szkoły podstawowe i gimnazja.

Liczba oddziałów - 57, ogółem 1531 uczniów.

W Końskich młodzież może kształcić się w dwóch liceach ogólnokształcących, 3 zespołach szkół ponadgimnazjalnych oraz w szkołach niepublicznych.

- ☞ W I Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej uczy się 591 uczniów w 18 oddziałach. Młodzież może kształcić się w klasach z rozszerzonymi programami nauczania. Uczniowie mają do wyboru następujące języki obce: niemiecki, angielski, francuski, rosyjski, łaciński,

z możliwością wyboru stopnia ich zaawansowania. Przy szkole funkcjonuje Wydział dla Dorosłych. Do dyspozycji słuchaczy jest 3-letnie liceum ogólnokształcące; ostatnia klasa 4-letniego liceum ogólnokształcącego.

- ☞ W II Liceum Ogólnokształcącym uczy się 541 uczniów w 17 oddziałach realizujących rozszerzone programy nauczania. Na wszystkich kierunkach istnieje możliwość wyboru języka obcego: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i łacińskiego oraz stopnia ich zaawansowania.
- ☞ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 1 w Końskich obejmuje:
 - ✓ Liceum Profilowane Nr 1,
 - ✓ Technikum Nr 1,
 - ✓ Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1,
 - ✓ Technikum Mechaniczno - Odlewnicze,
 - ✓ Technikum Ogrodnicze,
 - ✓ Liceum Zawodowe Nr 1.
- ☞ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 2 w Końskich obejmuje:
 - ✓ Technikum Nr 2,
 - ✓ Liceum Profilowane Nr 2,
 - ✓ Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2,
 - ✓ Technikum Uzupełniające,
 - ✓ Technikum Odzieżowe.
- ☞ Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych Nr 3 w Końskich obejmuje następujące typy szkół:
 - ✓ Liceum Profilowane Nr 3,
 - ✓ Technikum Nr 3,
 - ✓ Technikum dla Dorosłych,
 - ✓ Szkoła Policealna,
 - ✓ Technikum Gastronomiczne,
 - ✓ Technikum Ekonomiczne,
 - ✓ Technikum Handlowe.
- ☞ Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Baryczy, który obejmuje:
 - ✓ Publiczną Szkołę Podstawową,
 - ✓ Publiczne Gimnazjum.

Uczniowie wymienionych szkół mają do dyspozycji co najmniej trzy języki obce.

W Końskich młodzież ma także możliwość kształcenia się w szkołach niepublicznych.

Towarzystwo Wiedzy Powszechnej w Kielcach prowadzi: Technikum Technologii Żywności, Technikum Elektryczne, Technikum Mechaniczne, Technikum Uzupełniające, Technikum Odzieżowe, Liceum Handlowe, Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące, Policealne Studium Zawodowe.

Centrum Kształcenia Zawodowego Kielce, Oddział w Końskich, ul. Piłsudskiego 82 prowadzi: Liceum Ogólnokształcące, Liceum Ekonomiczne, Technikum Zawodowe, Liceum Profilowane.

Warto nadmienić, że na terenie miasta funkcjonuje również **Państwowa Szkoła Muzyczna I Stopnia**, gdzie może się kształcić uzdolniona muzycznie młodzież.

Na terenie miasta i gminy Końskie bazę kulturalną tworzą przede wszystkim:

- ✓ Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich wraz z placówkami wiejskimi w Kornicy i Rogowie,
- ✓ Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie,
- ✓ Klub Osiedlowy „Kaesemek”.

Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich jest instytucją kultury mającą swoją siedzibę w dwóch zabytkowych budynkach pałacowo - parkowych, zbudowanych według projektu M. Lanciego, z przełomu XVIII/XIX w., tj. Oranżerii Egipskiej oraz w Świątyni Greckiej. Placówka ta prowadzi działalność z zakresu upowszechniania kultury oraz wychowania przez sztukę. Pod jej patronatem działają:

- ✓ Miejska Orkiestra Dęta,
- ✓ kapela podwórkowa „ZIUTKA PAKA”,
- ✓ Klub Tańca Towarzyskiego SPIN,
- ✓ Studio Piosenki,

W placówkach wiejskich w Kornicy i w Rogowie mają swoją siedzibę zespoły ludowe: KORNICZANKA, ROGOWIANKA, kapela JAŚKI.

Miejsko-Gminny Dom Kultury sprawuje również opiekę artystyczną nad Zespołem Pieśni i Tańca „Dziebałtów”. Jest organizatorem wielu imprez ogólnopolskich, z których do najbardziej znanych należy Ogólnopolski Konkurs Piosenki Obcojęzycznej i Polskiej „EVERGREENS”.

Od wielu lat w siedzibie MGDK mieści się sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Odbywają się także przeglądy i konkursy recytatorskie, wystawy i plenery plastyczne. Miejsko-Gminny Dom Kultury jest także organizatorem imprez plenerowych na scenie letniej, takich jak Dzień Dziecka, "Graj kapelo goście proszą", „Dni Końskich”, „Konecki Wrzesień”. Jest również koordynatorem akcji aktywizującej środowiska z terenu miasta i gminy poprzez organizację corocznych konkursów i prezentacji artystycznych począwszy od przedszkoli, poprzez szkoły podstawowe, gimnazja, na szkołach ponadgimnazjalnych kończąc. Wielkim zainteresowaniem cieszy się Konecki Przegląd Form Estradowych, w którym biorą udział zespoły z terenu powiatu koneckiego. Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich zachęca do aktywnego i twórczego spędzania wolnego czasu w następujących kołach i klubach zainteresowań:

- ✓ warsztatach recytatorskich,
- ✓ zajęć teatralnych,
- ✓ zajęć plastycznych,
- ✓ zajęć wokalnych,
- ✓ zajęć muzycznych,
- ✓ nauki gry na pianinie, keyboardzie, gitarze,
- ✓ nauki tańca break-dance,
- ✓ Klubie Tańca Towarzyskiego „SPIN”,
- ✓ Młodzieżowym Klubie Aerobikowym,
- ✓ Klubie Młodych Poetów.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Końskie jest placówką samorządową, która służy rozwojowi i zaspokajaniu wielu potrzeb czytelniczych, kulturalnych, informacyjnych, a także upowszechnianiu wiedzy i nauki wśród mieszkańców ziemi koneckiej. Na podstawie osobnych porozumień spełnia także funkcję Powiatowej Biblioteki Publicznej. Sieć bibliotek publicznych na terenie gminy tworzy 10 placówek, z czego 3 znajdują się w mieście, natomiast 7 na wsi. Filie wiejskie działają w: Dziebałtowie, Kazanowie, Modliszewicach, Nieświniu, Pomykowie, Rogowie i Sokołowie. Łącznie biblioteka (placówka macierzysta i filie) obsługuje rocznie ponad 8 tys. czytelników, udostępniając im 250 tys. książek, czasopism i zbiorów specjalnych. Rejestruje rocznie ok. 58 tys. odwiedzin.

Czytelnicy Biblioteki to przede wszystkim: dzieci i młodzież, studenci, dorośli, pracujący zawodowo, bezrobotni oraz emeryci. Do ich dyspozycji jest księgozbiór liczący ogółem ponad 145 tys. woluminów, z czego w filiach wiejskich znajduje się

blisko 68 tys. Jest on uzupełniany na bieżąco, rocznie o ok. 2 tys. nowości wydawniczych.

Biblioteka Publiczna w Końskich stanowi istotny ośrodek informacji. Czytelnie biblioteczne rocznie rejestrują blisko 28 tys. odwiedzin, udzielając ponad 14 tys. informacji rzeczowych, bibliotecznych i bibliograficznych. Biblioteka posiada bogate tradycje w zakresie upowszechniania czytelnictwa. Od lat proponuje różnorodne formy pracy, adresując je do różnych grup wiekowych: dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Aktywnie uczestniczy w życiu społeczności lokalnej. Czyelnicy i mieszkańcy mają okazję uczestniczyć w wielu spotkaniach autorskich, turniejach i konkursach literackich, historycznych, plastycznych, a także w wystawach książek i dokumentów oraz dzieł sztuki. Gośćmi Biblioteki było wielu pisarzy, artystów, wydawców i dziennikarzy.

Od 2003 roku w Bibliotece działa Centrum Edukacji Ekologicznej, które dla dzieci i młodzieży szkolnej organizuje prelekcje, pogadanki i wystawy o tematyce ekologicznej. Gromadzi także książki i artykuły prasowe dotyczące ochrony środowiska.

Przy bibliotece funkcjonuje Galeria *ARSLIBRIS*, która promując koneckich artystów, systematycznie organizuje wystawy fotografii, malarstwa i rzeźby. Od 2004 roku działa wydawnictwo *ARSLIBRIS*, które proponuje wydawnictwa z zakresu historii regionu, sztuki i ekologii. Działalność wydawnicza prowadzona jest w oparciu o własne maszyny i pracę bibliotekarzy.

W 2005 roku przy BPMiG Końskie zostało uruchomione **Gminne Centrum Informacji** - wyspecjalizowana pracownia multimedialna wyposażona w stanowiska komputerowe z dostępem do internetu.

Dodatkowo poprzez tworzenie GCI powstaje sieć kontaktowa powiatowych urzędów pracy z bezrobotnymi, a w przyszłości sieć kontaktowa dla Międzynarodowych Służb Pracy.

Klub Osiedlowy „Kaesemek” - działający przy Koneckiej Spółdzielni Mieszkaniowej, realizuje działalność oświatowo-kulturalną adresowaną do dzieci, młodzieży oraz dorosłych. Swoje spotkania odbywają tu kluby i koła: modelarstwa redukcyjnego, fotograficzne, dziecięce koło plastyczne, aerobiku oraz zespoły wokalne i muzyczno-wokalne. Klub jest organizatorem i współorganizatorem wielu imprez, np. takich jak: Powiatowe Dziecięce Forum Estradowe „Talent”, konkurs baloniarzy na ogrzane powietrze o „Mały Puchar Gordon Bennetta” konkurs modeli redukcyjnych, festyny z okazji Dnia Dziecka. Klubowicze uczestniczą w koncertach, wystawach, warsztatach, plenerach, festiwalach o randze lokalnej, krajowej i międzynarodowej. Wszystkie te działania służą rozwijaniu twórczych umiejętności. Stale funkcjonuje Galeria „Atut”, w której prezentowane są wystawy: fotografii, rzeźby, malarstwa, grafiki, tkaniny, wikliny i rysunku. Obecnie uruchamiana jest pracownia ceramiki artystycznej.

Komenda Hufca ZHP Końskie.

Ruch harcerski w Końskich istnieje już od 1913 r., gdy na pensji Pani Cecylii Juszcakiewiczowej powstała pierwsza drużyna skautek. Na dzień dzisiejszy hufiec liczy około 600 harcerzy w ponad 35 drużynach na terenie całego powiatu. W samym mieście i gminie Końskie działa 15 drużyn. ZHP jest nowoczesną organizacją z dużymi tradycjami i zapleczem kadrowym. Świadczą o tym takie działania harcerzy jak organizacja obozów w Polsce, Słowacji, Chorwacji, Ukrainie oraz Danii. Ta organizacja pożytku publicznego poprzez kursy narciarskie, wspinaczkowe i spadochronowe, działalność własnej pracowni internetowej oraz możliwość przeżycia przygody na zbiórkach lub rajdach daje młodym ludziom szansę na przygotowanie się

do życia w społeczeństwie poprzez atrakcyjne formy dostosowane do ich potrzeb. Konecki ZHP jest organizatorem jednej z najstarszych w Polsce harcerskich imprez turystycznych Rajdu Szlakami Walk Partyzanckich, odbywającego się od 1959 r. w ostatni weekend września.

OPIEKA MEDYCZNA:

Zespół Opieki Zdrowotnej - Szpital Specjalistyczny im. Świętego Łukasza jest samodzielnym publicznym zakładem opieki zdrowotnej, podległym Samorządowi Powiatowemu w Końskich.

Celem Zespołu jest udzielanie świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, sprawowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej, podejmowanie innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia oraz realizowanie zadań z zakresu promocji zdrowia. Pacjenci szpitala mogą uzyskać pomoc medyczną na następujących oddziałach:

- ☞ Dział Ratownictwa Medycznego:
 - ☞ Izba Przyjęć Szpitala,
 - ☞ Szpitalny Oddział Ratunkowy.
- ☞ Dział Pediatriczny:
 - ☞ Oddział Pediatriczny,
 - ☞ Oddział Rehabilitacji Dziecięcej.
- ☞ Dział Anestezjologii i Intensywnej Terapii:
 - ☞ Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii,
 - ☞ Blok Operacyjny.
- ☞ Dział Rehabilitacji Szpitalnej:
 - ☞ Oddział Rehabilitacji,
 - ☞ Oddział Rehabilitacji Dzienny.
- ☞ Oddział Kardiologiczny:
 - ☞ Pracownia Diagnostyki Kardiologicznej.
- ☞ Oddział Chirurgiczny Ogólny:
 - ☞ Pracownia Endoskopii Diagnostycznej i Zabiegowej.
- ☞ Oddział Urologii.
- ☞ Oddział Chorób Wewnętrznych z Pododdziałem Diabetologicznym.
- ☞ Oddział Chorób Wewnętrznych.
- ☞ Świętokrzyskie Centrum Chirurgii Naczyniowej i Angiologii.
- ☞ Oddział Ginekologiczno-Położniczy.
- ☞ Oddział Neonatologiczny ze Stanowiskami Intensywnej Terapii i Patologii Noworodka.
- ☞ Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej.
- ☞ Oddział Neurologii z Pododdziałem Udarowym.
- ☞ Świętokrzyskie Centrum Reumatologii.
- ☞ Oddział Reumatologii Dzienny.
- ☞ Oddział Dermatologiczny.
- ☞ Oddział Dermatologiczny Dzienny.
- ☞ Oddział Otolaryngologiczny.
- ☞ Oddział Okulistyczny.
- ☞ Oddział Nefrologiczny:
 - ☞ Stacja Dializ

Ponadto pacjenci mogą korzystać z porad w działających przy szpitalu około 40-tu poradniach specjalistycznych.

Pozostałe placówki świadczące usługi zdrowotne:

- ☞ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Południowa”,
- ☞ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Femina”,
- ☞ Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rodzina”,
- ☞ gabinety prywatne.

KOMUNIKACJA

Końskie położone są przy głównych krajowych szlakach komunikacyjnych, zarówno drogowych, jak i kolejowych. Układ drogowy na terenie miasta i gminy tworzą drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne - o całkowitej długości 283 km. Przez teren gminy Końskie przebiega droga krajowa nr 42 Radomsko-Przedbórz-Końskie-Skarżysko Kamienna o długości 16,2 km (miasto - 3,7 km; gmina - 12,5 km). Dojazd do miasta zapewniają drogi o znaczeniu wojewódzkim z kierunku Warszawy, Radomia, Kielc i Łodzi. Długość tych dróg liczy 37,6 km (miasto-7,9 km; gmina-29,7 km). Stanowią je:

- ☛ droga nr 728 Grójec - Nowe Miasto - Końskie -Jędrzejów o długości 25,3 km,
- ☛ droga nr 746 Żarnów - Końskie o długości 11,7 km,
- ☛ droga nr 749 Przysucha - Końskie o długości 10,6 km,

Długość dróg powiatowych na terenie miasta i gminy Końskie wynosi łącznie 104,2 km (miasto - 18,9 km; gmina 85,3 km), natomiast długość dróg gminnych - 125 km. W komunikacji lokalnej i międzymiastowej w naszym regionie usługi świadczą: Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej, Polskie Koleje Państwowe oraz prywatne firmy przewozowe, dysponujące mikrobusami i autobusami, przewożące pasażerów w kierunkach: Kielce, Radoszyce, Żarnów, Kamienna Wola, Przysucha, Skarżysko.

Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej w Końskich oferuje podróżnym bezpośrednie połączenia w następujących kierunkach: Busko-Zdrój, Chełm, Katowice, Kielce, Krynica Zdrój, Łódź, Ostrowiec Świętokrzyski, Radom, Rzeszów, Szczecin, Tarnobrzeg, Warszawa, Wrocław, Zamość. Ponadto świadczy usługi w zakresie: przewozów osobowych i turystycznych na terenie kraju, przewozów grup młodzieży (obozy, kolonie itp.), przewozów okolicznościowych (wesela, wycieczki, pielgrzymki itp.), przewozów grup pracowniczych.

Polskie Koleje Państwowe.

Przez teren gminy przebiega linia kolejowa Skarżysko Kamienna - Tomaszów Mazowiecki (trakcja spalinowa). Obecnie jest mało eksploatowana do przewozu pasażerskiego. Linia kolejowa wykorzystywana jest także do przewozów towarowych.

RYS HISTORYCZNY

Najwcześniejsze ślady osadnictwa na terenie Końskich sięgają XI wieku. Świadczą o tym badania archeologiczne przeprowadzone na cmentarzysku pochodzącym z tego okresu, a odkrytym w 1925 roku.

Pierwszymi właścicielami Końskich byli Odrowążowie. Wzmianka mówiąca o tym, że protoplasta tego rodu, Prandota z Prandocina, jest właścicielem Końskich, pojawia się w dokumencie nadania dla klasztoru tynieckiego w latach 1119-1124. Ród Odrowążów, dzięki poparciu Bolesława Krzywoustego i udziałowi w wyprawach na Pomorze, cieszył się wówczas dużym uznaniem społeczeństwa. W Końskich dość szybko powiększał swoje majątki, przejmując także okoliczne ziemie.

W latach 1220-1224 biskup krakowski Iwo Odrowąż zbudował kościół w Końskich, ustanawiając tym samym parafię. Świątynia ta przetrwała do końca XV wieku, kiedy to całkowicie spłonęła w pożarze.

Nazwa miasta pochodzi prawdopodobnie od znajdującego się tutaj wówczas ośrodka hodowli koni. Zakon benedyktynów z Tyńca otrzymał przywilej corocznego doboru najlepszych zwierząt dla swoich potrzeb.

Podstawą gospodarki w XI i XII wieku było rolnictwo, myślistwo i bartnictwo. Główne znaczenie dla rozwoju ziemi koneckiej miały jednak występujące na tych terenach rudy żelaza. W połowie XVI wieku funkcjonowało na Konecczyźnie 320 fabryk żelaza i 40 kuźni, o czym świadczą liczne pozostałości wyrobisk górniczych i ślady prymitywnych dymarek, w których wytapiano żelazo.

W XVII wieku Końskie wraz z okolicą stały się własnością rodziny Małachowskich, która odgrywała znaczącą rolę w życiu politycznym kraju. Szczególny rozwój miasta przypada na okres, kiedy jego właścicielem był Jan Małachowski, Kanclerz Wielki Koronny, który uczynił z Końskich centrum swych rozległych dóbr i planował wznieść tutaj swoją rezydencję. Powstały jedynie oficyny oraz rozległy park ze stylizowanymi budowlami. W XVIII wieku miasto znane było jako ośrodek rzemiosła i handlu, produkowano tu m.in. powozy i bryczki. Zastąpiło również jako ośrodek przemysłu hutniczego i metalurgicznego. W okolicy nadal funkcjonowały liczne zakłady wytapiające i przerabiające żelazo. W miarę postępu technicznego uruchamiano wielkie piece, fryszerki i walcownie. Powstała także fabryka broni w Pomykowie, uznawana za najlepszy pod tym względem zakład w kraju. Jan Małachowski, korzystając z godności poselskiej, postanowił przekształcić Końskie w miasto, co dodatkowo miało podnieść znaczenie rodu. W 1729 roku kanclerz nadał przywileje mieszkańcom osady, w których mimo braku formalnej lokacji, Końskie nazywane jest miastem. Władzę samorządową stanowił Urząd Miejski Wójtowski. Oficjalna lokacja miasta następuje w 1748 roku z nadania króla Augusta III.

Największym ówczesnym wydarzeniem politycznym w Końskich była wizyta w 1787 roku króla Stanisława Augusta Poniatowskiego.

Wraz z upadkiem Rzeczypospolitej swoje znaczenie utraciła rodzina Małachowskich, co niekorzystnie odbiło się na rozwoju miasta.

Kolejny etap w historii Końskich rozpoczął się w 1870 roku, kiedy zadłużony majątek Małachowskich wykupił hrabia Jan Tarnowski. Ożywienie gospodarcze nastąpiło po 1885 roku, kiedy to wybudowano tu linię kolejową. W mieście dominował przemysł metalurgiczny, rozwijał się także kamieniarski, ceramiczny i chemiczny. Efektem tego było powstanie wielu zakładów i fabryk.

Pierwsza wojna światowa i lata międzywojenne to okres stagnacji i kryzysu gospodarczego. Jednakże nastąpił rozwój w dziedzinie oświaty, życia społecznego i kulturalnego.

Wybuch II wojny światowej i związana z nią okupacja niemiecka to kolejny dramatyczny okres w historii Końskich. Prawie połowa mieszkańców miasta straciła życie. Gdy w 1942 r. Niemcy zlikwidowali dzielnicę żydowską, śmierć poniosło ok. 5300 osób. Konecczanie ginęli także w wyniku masowych aresztowań i egzekucji. W sumie, w powiecie koneckim wymordowano 14 400 osób. Podczas okupacji miasto i okolice były aktywnym ośrodkiem ruchu oporu. Działania partyzanckie pod dowództwem majora Henryka Dobrzańskiego, „Hubala” rozpoczęły się w 1939 r., tuż po zakończeniu kampanii wrześniowej. Walczyły tutaj także oddziały AK ppor. cc. Waldemara Szwieca „Robota” i por. Antoniego Hedy „Szarego”. Należy podkreślić, że Zgrupowanie „Robota” jako pierwsze w Europie dokonało w nocy 31.08./01.09.1943 r. zdobycia miasta. Oddział liczący 80 żołnierzy wykonał akcję bez

strat własnych. Tragiczne wydarzenia wojenne oraz męczeństwo żołnierzy i ludności cywilnej symbolizują liczne pomniki i tablice pamiątkowe. Za wkład wniesiony w walkę z okupantem miasto Końskie odznaczone zostało Orderem Krzyża Grunwaldu III Klasy. Po wyzwoleniu rozpoczęto odbudowę miasta, uruchomiono ponownie niektóre zakłady przemysłowe, m.in. Koneckie Zakłady Odlewnicze (przed wojną trzy prywatne zakłady „Neptun” J. Mintza, „Słowianin” M. Hochberga i Ajzberga, Fabryka Odlewów Żelaznych S.Kronenbluma) oraz „Klimat-Kowent” wytwarzający urządzenia ochrony powietrza. W 1968 roku rozpoczęły produkcję Zakłady Metalurgiczne Maszyn Budowlanych, późniejszy „Zamtal”. Szybko rozwijało się budownictwo mieszkaniowe, handel i usługi, powstawały szkoły podstawowe i średnie. Intensywny rozwój gospodarczy i ekonomiczny spowodował, że Końskie stały się piątym, pod względem wielkości ośrodkiem przemysłowym województwa kieleckiego. Do 1975 r. miasto było siedzibą powiatu.

Najnowsze dzieje Końskich odzwierciedlają historię kraju. Od 1990 r. miasto stanowi centrum samorządowej gminy. Wciąż rozrasta się i rozbudowuje. Jest siedzibą wielu instytucji państwowych, finansowych, oświatowych, kulturalnych i ochrony zdrowia oraz przedsiębiorstw prywatnych. W wyniku reformy administracyjnej w 1999 roku miasto ponownie zostało siedzibą powiatu.

WALORY TURYSTYCZNE I PRZYRODNICZE

Gmina Końskie, położona jest na Wzgórzach Konecko-Bliżyńskich, na pograniczu płaskowyżu południowego skłonu Gór Świętokrzyskich i Niziny Mazowieckiej, charakteryzuje się urozmaiconym i zróżnicowanym ukształtowaniem terenu. Bogactwem przyrodniczym gminy są lasy, rzeki i zbiorniki wodne. Prawie cały obszar gminy wchodzi w skład terenów chronionych. Południowa i wschodnia część gminy położona jest w obrębie Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu, którego podstawową funkcją jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych. Duże kompleksy leśne występują we wschodniej i południowej części gminy.

Gmina Końskie, ze względu na jej walory przyrodnicze i kulturowe oraz nieznaczny stopień zniszczenia środowiska, posiada doskonałe warunki do wypoczynku i uprawiania turystyki. Najcenniejszymi atutami ziemi koneckiej są: nieskażone środowisko naturalne, ciekawe ukształtowanie terenu, obfitość lasów oraz rzeki i zbiorniki wodne (90 ha), które nadają krajobrazowi niepowtarzalny charakter. Walory krajoznawcze stanowią zachętę do czynnego spędzania wolnego czasu, czemu sprzyjają liczne znakowane szlaki turystyczne i ścieżki dydaktyczne.

Najatrakcyjniejsze pod względem turystycznym i wypoczynkowym są tereny położone w dolinie rzeki Czarnej Koneckiej. Tutaj, wśród pięknych lasów sosnowych, nad malowniczo położonym zalewem, leży Sielpia - turystyczna perła ziemi koneckiej.

SIELPIA to jeden z najczęściej odwiedzanych ośrodków wypoczynkowych na Kielecczyźnie, który może poszczycić się doskonałym mikroklimatem i bogato rozwiniętą bazą turystyczną, gastronomiczną a także sportową, zapewniającą dobre warunki wypoczynku nie tylko latem.

W sezonie letnim oprócz domów wczasowych i ośrodków szkoleniowo-wypoczynkowych działa w Sielpi kompleks wypoczynkowy złożony z kempingów, pól namiotowych, dobrze rozwiniętej sieci handlowej, wypożyczalni sprzętu wodnego, turystycznego i sportowego, letniego kina i parkingu strzeżonego.

Korzystać tu można z licznych boisk do koszykówki, siatkówki, piłki nożnej i kortów tenisowych. Największe możliwości do uprawiania sportów wodnych ich

amatorzy mają na terenie strzeżonych kąpielisk, gdzie oprócz samej kąpieli można pływać na kajakach, rowerach wodnych, łódkach i deskach surfingowych.

Zalew i jego okolice są rajem dla miłośników wędkowania, a lasy stanowią ulubione miejsce dla grzybiarzy, amatorów jazdy konnej i polowań.

Potencjał turystyczny Sielpi umożliwia i gwarantuje świetną obsługę wczasów, zimowisk, zjazdów, konferencji, szkoleń, sympozjów, spotkań

Zalew w Sielpi z lotu ptaka

towarzyskich oraz imprez sportowych. Sielpia stanowi doskonałą bazę wypadową do organizowania wycieczek pieszych, rowerowych bądź autokarowych do atrakcyjnego turystycznie regionu Gór Świętokrzyskich.

W najbliższym otoczeniu **SIELPI** znajduje się leśno-geologiczny rezerwat przyrody „Piekło-Gatniki”, gdzie można podziwiać olbrzymie, o fantastycznych kształtach, głazy piaskowca jurajskiego oraz piękne leśne ścieżki. Kompleks leży na trasie niebieskiego szlaku turystycznego.

Ziemia konecka stanowi atrakcję turystyczną również ze względu na znajdujące się tu liczne obiekty zabytkowe.

Unikatowe w skali kraju zespoły o charakterze żywych skansenów stanowią zabytkowe układy urbanistyczne, pojedyncze obiekty i zespoły obiektów związane ze starożytnym hutnictwem i Staropolskim Okręgiem Przemysłowym. Do najciekawszych należy zespół walcowni i pudlingarni z osiedlem fabrycznym w Sielpi, należący obecnie do Muzeum Techniki w Warszawie, jak również jedyna w Polsce zachowana w pierwotnej postaci kuźnica z miechami i młotem w Starej Kuźnicy. W Sielpi, tuż przy zalewie, znajduje się Muzeum Zagłębia Staropolskiego. Stanowi ono jeden z najcenniejszych, pod względem historycznym, zabytków przemysłowych w kraju i Europie. Zachowały się w nim eksponaty metalurgiczne; głównie maszyny i urządzenia, które swą świetność przeżywały w XIX wieku. Najwspanialszym eksponatem jest ocalałe wielkie żelazne koło wodne o średnicy 8,5 metra projektu Filipa de Girard. Było to pierwsze w Polsce i jedno z pierwszych w Europie rozwiązanie techniczne na taką skalę.

Warto tu wspomnieć o jego konstruktorze. De Girard związany z zakładem w Sielpi od jego początku w 1824 r. był jednym z największych XIX-wiecznych wynalazców i naukowców. Zajmował się chemią, przemysłem włókienniczym, wydobywczym, górnictwem. Wynalazł między innymi czesarkę do lnu i maszynę wytwarzającą przędzę z pakuł; lampę olejną systemu Arganda, wyposażoną w matowy

„Kuźnice Koneckie”

klosz; wprowadził ulepszenia maszyny parowej; skonstruował przędzarkę produkującą tak cienkie nici, że z 1 kg włókna lnianego uzyskiwało się nić długości 150 km. Przy jego pomocy założono pierwszą w kraju mechaniczną przędzalnię lnu w Marymoncie (1831), a w 1833 parową tkalnię w Rudzie Guzewskiej, którą już od 1834 r. zaczęto nazywać na cześć wynalazcy Żyrdowem.

Z inicjatywy i przy staraniu władz Starostwa Powiatowego w Końskich, w lipcu każdego roku odbywa się na terenie Muzeum Zagłębia Staropolskiego turystyczny festyn, organizowany w ramach **KUŹNIC KONECKICH**. Ta prestiżowa impreza cieszy się dużym zainteresowaniem i uznaniem mieszkańców, turystów i gości z całego kraju. Stanowi miejsce spotkań z artystami, twórcami rzemiosła artystycznego, animatorami kultury oraz rodzimym folklorem.

„Kuźnice Koneckie”

KUŹNICE KONECKIE stanowią doskonałą okazję do promowania kolejnego, unikatowego zabytku, jakim jest jedyna w Polsce, znakomicie zachowana w pierwotnej postaci kuźnia wodna, której początki sięgają XVII w. Obiekt znajdujący się w Starej Kuźnicy jest Oddziałem Muzeum Techniki NOT w Warszawie. Znajduje się tam kuźnica z miechami i młotem, które napędzane są przez czynne koło wodne.

Wszystkie te urządzenia zostały wykonane na początku XIX stulecia, zachowały się w niezmiennym stanie i pracowały do 1957 roku.

Ziemia konecka jest skarbnicą wspaniałych tradycji, obfituje w pamiątki przeszłości dokumentujące osiągnięcia minionych pokoleń w zakresie przemysłu oraz architektury i sztuki. Na obszarze gminy istnieją obiekty zabytkowe podlegające ochronie indywidualnej, wynikającej z wpisu do rejestru zabytków.

Do najatrakcyjniejszych na terenie gminy należy zespół pałacowo-parkowy w Końskich, dwór obronny w Modliszewicach oraz kościół i dawny klasztor Bernardynów w Kazanowie. Duże zainteresowanie wzbudza także historyczna zabudowa drewniana z XIX i XX w., (zagrody, stodoły, czworaki) jak również zabytkowe cmentarze, kapliczki, krzyże i figurki oraz miejsca pamięci narodowej.

Warto również zwrócić uwagę na zespół dworca kolejowego (budynek murowany z 1900 r. i murowana wodociągowa wieża ciśnienia (początki XX w.), zespół fabryczny Koneckich Zakładów Odlewniczych przy ul. Fabrycznej, murowany z początków XIX w. oraz zespół Osiedla Kolejowego przy ul. Warsztatowej jako zabytki z okresu początków industrializacji miasta.

Na obszarze gminy występują stanowiska archeologiczne, które znajdują się w Bedlnie - grodzisko pierścieniowate średniowieczne XIII - XIV w., w Modliszewicach - rezydencja obronna i Kazanowie Starym - rezydencja obronna.

DZIEDZICTWO KULTUROWE-ZABYTKI

Miejscowości, które warto odwiedzić:

Dziebałów- wieś położona 9 km od Końskich w kierunku południowym, 3 km w bok od głównej drogi, prowadzącej do Kielc. Liczy 1016 mieszkańców (Stary Dziebałów - 434, Nowy Dziebałów - 582). We wsi znajduje się Szkoła Podstawowa i filia Biblioteki Publicznej. Instytucje te organizują szereg imprez kulturalnych z różnych okazji. Działa tutaj Zespół Pieśni i Tańca „Dziebałów”, nad którym opiekę sprawuje Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich.

Rogów - wieś położona 3 km od Końskich w kierunku Radomia. Aktywnie działa tam Wiejski Dom Kultury, który jest organizatorem imprez okolicznościowych, sportowych i rozrywkowych. Przy WDK działa Zespół Ludowy „Rogowianka”. Ponadto na terenie wsi funkcjonują: Szkoła Podstawowa, Gimnazjum oraz filia Biblioteki Publicznej.

Kazanów - wieś oddalona 5 km od Końskich, usytuowana na trasie Końskie-Częstochowa, licząca łącznie 917 mieszkańców (Nowy Kazanów - 497, Stary Kazanów - 420). Życie kulturalne i oświatowe skupia się wokół Szkoły Podstawowej i filii Biblioteki Publicznej. Imprezy okolicznościowe i spotkania mieszkańców wsi odbywają się także w remizie Ochotniczej Straży Pożarnej.

Nieświń - wieś położona 8 km od Końskich, przy drodze prowadzącej do Radomia, licząca 1102 mieszkańców. W miejscowości tej znajdują się takie instytucje jak: Szkoła Podstawowa, agenda Poczty Polskiej, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej i Ochotnicza Straż Pożarna. Działa także filia Biblioteki Publicznej, w której swój wolny czas mogą spędzać dzieci i młodzież, uczestnicząc w wielu formach pracy proponowanych przez placówkę. Tu również swoją siedzibę ma Koło Gospodyń Wiejskich.

Modliszewice - wieś położona na trasie Końskie-Piotrków-Trybunalski, licząca 1444 mieszkańców. Na jej terenie funkcjonuje Szkoła Podstawowa i filia Biblioteki Publicznej, które są głównymi ośrodkami życia kulturalno-oświatowego. Prowadzi tu swoją działalność Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego,

zajmujący się upowszechnianiem w rolnictwie nowoczesnych metod gospodarowania. Przy ŚODR działa także koordynator klubów 4H.

Dwór obronny z końca XVI w. w Modliszewicach

Kornica - wieś położona na trasie Końskie-Warszawa, licząca 441 mieszkańców. Aktywnie działa tam Wiejski Dom Kultury, który dla lokalnej społeczności stanowi centrum życia kulturalnego. Dzieci i młodzież mogą spędzać wolny czas, uczestnicząc w zajęciach teatralnych, plastycznych i sportowych. Przy WDK działa Zespół Ludowy „Korniczanka”, który odnosi sukcesy w wielu konkursach i przeglądach folklorystycznych.

Miejsca, które warto odwiedzić:

Zespół pałacowo-parkowy

Został wzniesiony przez Jana Małachowskiego, kanclerza wielkiego koronnego w latach 40-tych XVIII w., według częściowo wykorzystanego projektu z ok. 1740 r. Planowany korpus główny na miejscu istniejącego wówczas pałacu nie został zrealizowany. Wzniesiono dwa prostokątne skrzydła pałacowe, przybierające następnie kształt ćwierćelipsy, zakończone pawilonami. Parterowe, nakryte dachami dwuspadowymi skrzydła, po przebudowie w XIX w. są bezstylowe.

Pawilony

Cztery analogiczne pawilony zostały wzniesione ok. połowy XVIII w. Są to piętrowe budynki, o ścianach rozczłonkowanych pilastrami, boniowanych na narożach. Mają płaskie obramienia drzwi i okien. Dachy namiotowe, łamane, o falistym konturze dawniej kryte były gontem. Układ wnętrza analogiczny, o pomieszczeniach usytuowanych wokół klatek schodowych.

W pawilonie po stronie południowo-wschodniej, w narożnym pokoju na piętrze, mieściła się dawniej kaplica pałacowa. Pomieszczenie posiada sklepienie kopolaste, stiuki, drzwi i okna neogotyckie z ok. połowy XIX w. Częściowo zachowały się posadzki z XIX w.

Glorietta

Neoklasycystyczna budowla ogrodowa, o charakterze dekoracyjnym, zamykająca od południa urbanistyczną oś zespołu pałacowego. Wzniesiona zapewne na przełomie XVIII i XIX w. Płytki eksedra została rozczłonkowana trzema ślepymi arkadami. Przykryta hemisferycznie, po bokach ujęta parami jońskich kolumn na tle

pilastrów dźwigających belkowanie, na którym umieszczone były wazony i putta. W zwieńczeniu przesklepienia widoczny orzeł na kuli. W wyniku dewastacji zniszczono putta i wazony.

W okresie międzywojennym na placu przed glorietaą odbywały się uroczystości religijno-patriotyczne, zwane przez mieszkańców „uroczystościami pod orłem”. Z glorietaą związana jest ciekawostka, że znajdujący się na niej orzeł nie został zdjęty, pomimo panującej wówczas administracji rosyjskiej.

Świątynia grecka

Budowla klasycystyczna, wzniesiona zapewne na początku XIX w., na planie wydłużonego prostokąta, z portykiem sześciokolumnowym od frontu i wgłębnym dwukolumnowym od tyłu (strona wschodnia).

Świątynia grecka -
dawna oranżeria
pałacowa w Końskich

Przykryta dwuspadowym dachem. Ściany boniowane, od strony południowej duże półkoliście zamknięte okna. W przyczółkach okna półkoliste.

Do września 1939 r. w budynku mieściła się oranżeria. Obiekt służył do celów reprezentacyjnych, jako miejsce przyjęć i zabaw. Obecnie w budynku mieści się sala widowiskowo-teatralna Miejsko-Gminnego Domu Kultury.

Oranżeria egipska

Oranżeria egipska została wzniesiona w 1825 r. wg projektu architekta Franciszka Marii Lanciego, na planie wydłużonego prostokąta, z dłuższą elewacją okienną od strony południowej.

Oranżeria egipska
wzniesiona w 1825 r.
w Końskich

Fasada budynku nawiązuje stylem do świątyń starożytnego Egiptu - płaskorzeźbiona i ryta w tynku dekoracja o motywach egipskich, hieroglify itp.

Na osi elewacji południowej wejście zostało zaakcentowane dwoma wysokimi, kwadratowymi słupami, z wydatnym gzymsem nad otworem wejściowym. Ściany wschodnią i zachodnią ujęto wysokimi pylonami, w ich wnękach wielkie posągi siedzących faraonów. Wnętrze i północna elewacja zostały zmodernizowane, jedyne zachowane stare elementy to drewniane, okute drzwi i ozdobne, mosiężne klamki.

Dawnym właścicielom obiekt służył jako cieplarnia, w której uprawiano rośliny ozdobne. Obecnie budynek stanowi siedzibę Miejsko-Gminnego Domu Kultury.

Altana

Budowla ogrodowa wzniesiona zapewne w drugiej poł. XVIII w., na planie ośmioboku, z dużymi arkadowymi otworami w każdej ze ścian. Opilastrowana na narożach, zwieńczona belkowaniem. Baszty i „**Domek wnucząt**”.

W oszarpowanym murze, stanowiącym ogrodzenie południowej części parku, znajdują się dwie baszty, „Domek wnucząt” i Kapliczka, wybudowane w pierwszej poł. XIX w., prawdopodobnie wg projektu arch. Franciszka Marii Lanciego.

Baszty okrągłe, zwieńczone są blankami. Niższa z nich po remoncie i wymianie dachu zatraciła swój pierwotny wygląd.

„**Domek wnucząt**” to piętrowy, mały budynek w stylu neogotyckim. Obiekt znajduje się w części parku przeznaczonej wówczas dla dzieci.

W latach powojennych mieściła się w nim Komenda Hufca ZHP w Końskich, a następnie pracownia konserwatorska. W pobliżu znajduje się neogotycka kapliczka, przykryta dwuspadowym dachem. W niszy kamienna figura Matki Boskiej, widoczna od strony ulicy. Od strony parku w niszy umieszczony żeliwny krucyfiks. Opodal ośmioboczna murowana studzienka z początku XIX w., po bokach ozdobiona płaskorzeźbami. Motywem dekoracyjnym są elementy florystyczne.

Park

Park, początkowo zwany też ogrodem, był dziełem Izabeli z Humieckich Małachowskiej, która zapoczątkowała jego urządzenie już po śmierci kanclerza. Dalszym powiększaniem i urządzeniem parku zajmowała się Anna ze Stadnickich Małachowska, żona Stanisława, kolejnego właściciela Końskich. Wygląd parku stopniowo ulegał zmianie wraz z obowiązującymi ówczesnie kanonami modnej architektury parkowej - od francuskiego, osiemnastowiecznego ogrodu, poprzez park krajobrazowy w stylu angielskim, do kompozycji utrzymanej w duchu naturalistycznym.

Park budził uznanie w przeszłości, a obecnie jest ozdobą miasta i ulubionym miejscem wypoczynku jego mieszkańców. Znajduje się w nim dużo pięknych, starych drzew: lip, dębów, brzoź, kasztanów, klonów i modrzewi. Wiele z nich to drzewa uznane za pomniki przyrody.

Kościół p.w. św. Mikołaja

Wybudowany w latach 1492 -1520, późnogotycki z neogotyckimi przekształceniami. Inwentarze z lat 1795 oraz 1891 podają opis budowli: „... z ciosowego kamienia długości łokci 48, szerokości 24, wysokości łokci 15, ołtarz główny kamienny z roku 1749, z krucyfiksem, z tego samego okresu, kratą żelazną od reszty kościoła oddzielony. W nawie są trzy ołtarze: Matki Boskiej Różańcowej, św. Mikołaja i św. Anioła Stróża, częścią z kamienia, częścią drewniane. Ambona i chór z drzewa. Posadzka z piaskowca...”.

W latach 1902-1903 kościół został rozbudowany według projektu architekta

Wacława Popławskiego ze wzniesieniem nowej wieży, zachodniej części nawy, zębatych szczytów i dachu.

W latach 1903-1910 wybudowano chór z 17-głosowymi organami A. Homana, dwa boczne kamienne ołtarze, do których przeniesiono XVIII-wieczne obrazy. Sprawiono ponadto stacje Drogi Krzyżowej, marmurową chrzcielnicę, terakotową posadzkę oraz kasetonowy, drewniany sufit. W 1929 r. w oknie za głównym ołtarzem założono witraż, a po roku 1945 dodatkowe cztery witraże w oknach nawy.

W ścianach kościoła, w pobliżu głównego ołtarza umieszczone są: **Nagrobek** Hieronima Konieckiego z 1564 r. - piaskowcowy, p ó ż n o r e n e s a n s o w y, z płaskorzeźbioną postacią rycerza na płycie w obramieniu inskrypcyjnym;

w zwieńczeniu trójkątny szczyt z herbem Odrowąż w kartuszu, ustawiony na płycie inskrypcyjnej ujętej w woluty. Z Hieronimem Konieckim związana jest miejscowa legenda jakoby ów rycerz posiadał jedną nogę końską, zakończoną kopytem.

Epitafia:

- ✓ z 1652 r. - Anny z Tworzyańskich Kempickiej - płyta marmurowa, barokowa z herbem Jastrzębiec,
- ✓ z 1672 r. - Anny z Sumina Sierakowskiej - płyta marmurowa, barokowa,
- ✓ z 1762 r. - Jana Małachowskiego, kanclerza wielkiego koronnego - płyta marmurowa, rokokowa, z dwiema rzeźbionymi postaciami alegorycznymi po bokach tablicy inskrypcyjnej, zwieńczonej rzeźbionym alabastrowym popiersiem zmarłego w bogatym obramieniu z puttami.

Na zewnętrznej ścianie prezbiterium od strony południowej znajduje się zegar słoneczny z 1621 r. Tam również widnieje napis wyryty w kamieniu, poświęcony pamięci ks. Stanisława Modrzewskiego (zm. 1634 r.). Pod oknem prezbiterium znajduje się epitafium ks. Piotra Krokowskiego (zm. 1767 r.) - -rokokowe, z herbem Bończa.

Nad bocznymi drzwiami od strony południowej znajduje się romański, płaskorzeźbiony kamienny tympanon z I połowy. XIII w. - półkolisty ornament wokół krzyża.

Na zewnętrznych ścianach wieży umieszczone są płyty z herbami: Odrowąż, Rawicz i Leliwa oraz łacińskim napisem majuskułowym.

Kolegiata św. Mikołaja w Końskich

Domy w rynku

Budynki murowane, ustawione kalenicowo, piętrowe, na ogół z piwnicami sklepionymi kolebkowo. Przeważnie z końca XVIII w., w większości przebudowane.

Kościół p.w. św. Jana Chrzciciela i św. Anny

Został wzniesiony ok. 1770 r. z fundacji Jana Faygla, burgrabiego krakowskiego.

Położony na cmentarzu grzebalnym, na przedmieściu zwanym obecnie Browary. Kościół murowany, orientowany, jednonawowy, z węższym kwadratowym prezbiterium zamkniętym półkolistą apsydą. W kościele znajduje się ołtarz rokokowy, z drugiej połowy. XVIII w. Od frontu portal z kartuszem rokokowym. Drzwi rzeźbione, drewniane, z okuciami i zamkiem o charakterze rokokowym. W kruchcie kute drzwi żelazne.

Cmentarz parafialny

Z akt parafialnych wynika, że cmentarz przy kościele św. Anny został założony w 1777 r. W 1832 r. otoczony murem z bramką od zachodu i kratą żeliwną. Na cmentarzu oraz w murze okalającym i na ścianach zewnętrznych kościoła nagrobki i płyty z końca XVIII w. i XIX w. Najstarsze zachowane epitafium pochodzi z 1779 roku.

Około 1900 r. władze rosyjskie założyły obok cmentarza parafialnego mały cmentarz prawosławny, po którym pozostały do dzisiaj nieliczne nagrobki.

W latach 1914 - 1915 wojskowe władze austriackie urządziły w pobliżu cmentarz wojenny. Z jego pierwotnego układu zachował się cypel ziemny o wys. 2 m na którym koncentrycznie ustawionych jest 112 żeliwnych krzyży rosyjskich i 4 łacińskie, są także mogiły w betonowej obudowie. Pochowani tam są żołnierze armii rosyjskiej, austro-węgierskiej i niemieckiej.

Na cmentarzu znajdują się mogiły żołnierzy Wojska Polskiego z 1939 r., tablice z nazwiskami ofiar hitlerowskich pacyfikacji oraz kwatery partyzantów Armii Krajowej. W pobliżu kościoła znajduje się symboliczna mogiła - Krzyż Katyński. W południowej ścianie kościoła umocowano tablicę z nazwiskami pomordowanych w hitlerowskich obozach koncentracyjnych.

Na cmentarzu usytuowana jest obecnie figura przydrożna z XVIII w. Osadzona na cokole, w kształcie żłobkowanej kolumny zwieńczonej arkadową kapliczką, przykrytej czterospadowym daszkiem. Na szczycie metalowy, ażurowy krzyż. Wewnątrz figura św. Jana Nepomucena. Kapliczka dawniej umiejscowiona była na terenie parku.

Pozostałe nekropolie

Z powodu odmowy pochówku na cmentarzu rzymsko-katolickim innowiercom, sprowadzonym do Końskich przez hrabiego Jana Małachowskiego, dziedzic założył osobny cmentarz. Opodal fabryki broni palnej w Pomykowie, na wzgórzu nad zalewem we wsi Górny Młyn, spoczywają do dziś ewangelicy, kalwini oraz wyznawcy innych obrządków. Cmentarz otoczony jest niskim, kamiennym murkiem, całość silnie zarośnięta krzewami. Napisy na XVIII-wiecznych tablicach są w ojczystych językach zmarłych. Natomiast na tablicach z XIX w. umieszczone są napisy wyłącznie w języku polskim, na przekór trwającej wówczas rusyfikacji.

Cmentarz ten został jednak w dużym stopniu zniszczony. Obecnie stanowi on własność parafii ewangelicko-augsburskiej w Kielcach.

Cmentarz żydowski zwany kirkutem założono w Końskich w XVII w. Zlokalizowany był w ustronnym miejscu, z dala od zabudowy mieszkalnej, przy dawnym trakcie królewskim. Stara część cmentarza położona była na zachód od drogi do wsi Proćwin, na niewielkim wzniesieniu terenu (opodal obecnego budynku Zespołu Szkół

Ponadgimnazjalnych Nr 1). W czasie II wojny światowej, w 1943 r., kreislantwirt Fitting nakazał rozbiórkę cmentarza żydowskiego. Otrzymany w ten sposób budulec posłużył do odbudowy pomieszczeń gospodarczych w niemieckim „Gospodarstwie pod 100-tką”, (przy obecnej ul. Piłsudskiego, naprzeciwko bazy PKS). Do dnia dzisiejszego w ścianach stojących budynków można dostrzec elementy macew.

MIEJSCA PAMIĘCI NARODOWEJ

Na terenie miasta znajdują się liczne miejsca pamięci narodowej - pomniki i tablice upamiętniające fakty historyczne. Przy zbiegu ulic Partyzantów i Sportowej znajduje się kamienny krzyż otoczony ażurową, żeliwną balustradą. Jest to mogiła powstańcza z 1863 r., w której spoczywają Lucjan Łączkowski i Franciszek Makulski.

Końskie są miastem, w którym mieszkańcy ufundowali dwa pomniki Tadeusza Kościuszki. Jeden znajduje się w centrum miasta, drugi stojący na końcu ul. Mieszka I, przez długi czas był cokołem dla popiersia cara Aleksandra I. W setną rocznicę śmierci Kościuszki, w roku 1917 odsłonięto jego pomnik, wykorzystując do tego stary cokół i zakrywając rosyjskie napisy żeliwnymi tablicami z wizerunkami nawiązującymi do Kościuszkowskiej Insurekcji. Pomnik majora Henryka Dobrzańskiego ps. „Hubal” odsłonięto 21 sierpnia 2004 roku, w 65 rocznicę wybuchu II wojny światowej.

Pomnik majora Henryka Dobrzańskiego ps. „Hubal” w Końskich

Dwór w Modliszewicach

Większość źródeł podaje, że dwór w Modliszewicach został wzniesiony przez prymasa Jana Lipskiego ok. 1630 r., przypuszczalnie na pozostałościach jeszcze starszej budowli. Autorzy niektórych opracowań przyjmują, że dwór wybudował Andrzej Dunin Modliszewski w końcu XVI w. Dwór jest malowniczo położony na wysepce otoczonej od południa stawem, od północy odciętej od brzegu fosą. W południowej części wysepki znajdują się ruiny budynku mieszkalnego, zbudowanego na planie prostokąta. Murowany z kamienia i cegły, ma dwie kondygnacje i dwie basteje w przeciwległych narożach. Od strony północnej usytuowany jest most i budynek bramny, z przylegającą późniejszą przybudówką

gospodarczą. Obiekt znajduje się na terenie Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach.

Kazanów

Zespół klasztorny Bernardynów w Kazanowie pochodzi z drugiej poł. XVII w. Kościół z kamienia został wzniesiony na miejscu pierwotnego, drewnianego, w 1694 r. z inicjatywy Izabelli z Lanckorońskich Lipskiej, kasztelanki radomskiej.

Po pożarze w 1802 r. restaurowany. Kościół posiadał jedną nawę, dobudowane dwie analogiczne, kwadratowe kaplice nadały mu kształt krzyża łacińskiego. W górnej części kościół posiada dwie wieże po bokach i jedną w środku nawy. W połowie prezbiterium ołtarz główny - drewniany, rokokowy z ok. 1773 r. Niski, bogato rzeźbiony, wolnostojący, oddzielający wraz z parawanowymi ściankami bocznymi dawny chór zakonny. Ambona rokokowa, chór muzyczny drewniany. Budowę dawnego klasztoru, piętrowego, o trzech skrzydłach ukończono w 1781 r.

Wewnątrz w obu kondygnacjach wirydarz, wokół którego mieściły się korytarze.

W klasztorze znajdowały się 4 wielkie izby, 12 cel i zakrystia. Sklepienia w klasztorze są kolebkowe i kolebkowo-krzyżowe. Dachy klasztoru łamane, gontowe, a obecnie pokryte blachą.

Zakon został skasowany w 1864 r. po upadku powstania styczniowego, na mocy postanowień władz rosyjskich. W latach 1929 - 1930 powstała nowa plebania z drewna. Składała się ona z 5 pokoi, kancelarii z gankiem i kuchni. Dach pokryto blachą.

W 1935 r. przy kościele wybudowano murowaną dzwonnice, na której zamontowano dwa dzwony.

Na terenie Kazanowa znajduje się pomnik upamiętniający krwawą bitwę, jaką stoczyli tu żołnierze polscy z Niemcami 7 września 1939 roku.

SPORT

W mieście istnieją dobre warunki do uprawiania sportu. Chętni mogą korzystać z hali sportowej, 2 stadionów, kortów tenisowych oraz nowoczesnej, krytej pływalni. W oparciu o tę bazę można organizować turnieje i zgrupowania sportowe. Na terenie miasta działają liczne organizacje zajmujące się turystyką, sportem i rekreacją:

- Miejski Klub Sportowy „MKS - NEPTUN”,
- Koneckie Stowarzyszenie Sportowe Piłki Ręcznej,
- Koneckie Stowarzyszenie Sportowo-Rekreacyjne Brydż-Końskie,
- Klub Turystyki Kolarskiej i Pieszej „PASAT”,
- Klub Sportowy „OLIMP” z sekcją lekkoatletyczną,
- Koneckie Towarzystwo Tenisowe.

Stowarzyszenia i kluby sportowe organizują liczne turnieje, rozgrywki i zawody oraz masowe imprezy sportowe - kolarskie i piesze. Koneccy sportowcy odnoszą sukcesy i zajmują czołowe miejsca w wojewódzkich i ogólnopolskich zawodach, a zwłaszcza piłkarze ręczni (II miejsce seniorów w rozgrywkach I ligi, wicemistrzostwo Polski juniorów w sezonie 2004/2005) i brydżyści.

Najważniejsze imprezy kulturalne i sportowe odbywające się na terenie miasta i gminy Końskie:

Imprezy sportowe: Rajd Zimowy, Zimowy Półmaraton Pieszy, Halowy Turniej Piłki Nożnej Firm „O Puchar Burmistrza MiG Końskie”, Rajd Bab, Rajd Nocny Wędrowników, Powiatowe Zawody Pływackie o Puchar Starosty Koneckiego, Konecka Liga Firm, Biegi Uliczne, Rajd Pieszy „Nocna Majówka”, Konecki Maraton

Pieszy, Marszobieg na 100 km „Konecka setka”, Ogólnopolski Wyścig Kolarski „Szlakiem Walk Partyzantów AK”, mBank eXtreme, Konecki Maraton Rowerowy, Harcerski Rajd Szlakami Walk Partyzanckich, Rajd Niepodległości.

Imprezy kulturalne i festyny: Forum Niemieckojęzycznych Teatrów Artystycznych, EVERGREENS FESTIVAL, Ogólnopolski Konkurs Piosenki „3x3”, Turniej Artystyczny Szkół Gimnazjalnych, Spotkania Artystyczne Szkół Podstawowych, Przegląd Twórczości Artystycznej Młodzieży Szkół Ponadgimnazjalnych, DZIEŃ OTWARTYCH DRZWI - Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, KUŹNICE KONECKIE Festiwal Technologiczno-Turystyczny, Przegląd Kapel Ludowych woj. świętokrzyskiego i Regionu Opoczyńskiego „Graj kapelo, goście proszą”, Koncerty kapel i zespołów ludowych, DNI KOŃSKICH, KONECKI WRZESIEŃ, DOŻYNKI POWIATOWE, „ŚWIĘTO HODOWCÓW RYB I WĘDKARZY - KONECKA RYBA”, KONECKI PRZEGLĄD FORM ESTRADOWYCH.

INSTYTUCJE I URZĘDY, NIEZBĘDNE ADRESY

Starostwo Powiatowe w Końskich

Końskie ul. Partyzantów 1, tel. (041) 372-41-34, fax. 372-83-20
Końskie, ul. Staszica 2, tel. (041) 375-12-35, 372-27-78

Urząd Miasta i Gminy Końskie

Końskie, ul. Partyzantów 1, tel. (041) 372-32-49, fax. 372-29-55

Funkcjonują następujące wydziały:

- ☞ Wydział Finansowy,
- ☞ Wydział Inwestycji,
- ☞ Wydział Rolnictwa i Gospodarki Gruntami,
- ☞ Wydział Urbanistyki, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska,
- ☞ Wydział Edukacji,
- ☞ Wydział Spraw Obywatelskich,
- ☞ Wydział Organizacyjny,
- ☞ Urząd Stanu Cywilnego,
- ☞ Radca Prawny,
- ☞ Komenda Straży Miejskiej.

Ważniejsze instytucje i urzędy w Końskich:

- ☞ Bank Przemysłowo-Handlowy S.A.,
- ☞ Bank Spółdzielczy,
- ☞ „Lukas” Bank,
- ☞ PKO BP S.A. Oddział Końskie,
- ☞ Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- ☞ Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna,
- ☞ Powiatowy Inspektor Weterynarii,
- ☞ Prokuratura Rejonowa,
- ☞ PTTK Biuro Obsługi Ruchu Turystycznego,
- ☞ Sąd Rejonowy,
- ☞ Straż Miejska,
- ☞ Urząd Pocztowy Końskie 1,
- ☞ Urząd Skarbowy,
- ☞ ZUS Oddział w Kielcach Inspektorat w Końskich.

Baza sportowa:

- ☞ 2 stadiony,
- ☞ hala sportowa,
- ☞ korty tenisowe,
- ☞ kryta pływalnia.

Gospodarstwa agroturystyczne:

Barbara Góral Barycz 19 A, 26-200 Końskie,	tel. (041) 372-77-80, 695-211-313
Renata Kucharczyk Barycz 16 A, 26-200 Końskie,	tel. (041) 372-74-86
Czesław Lasota Barycz 57, 26-200 Końskie,	tel. (041) 372-76-13
Feliks Nowek Barycz 46, 26-200 Końskie,	tel. (041) 372-72-93
Ewa Sapuła Barycz 61 26-200 Końskie,	tel. (041) 375-37-20
Teresa Słowik Barycz 35, 26-200 Końskie,	tel. (041) 372-74-86
Waldemar Węgrzyn Barycz 26-200 Końskie,	tel. (041) 372-78-17

Gastronomia:

Bar „Bistro”, Końskie, pl. Kościuszki 1,	tel. (041) 375-18-41
2 w 1 „Cafe Benz”, Końskie, ul. Pocztowa 8,	tel. (041) 372-25-70
Restauracja „9-ka”, Końskie, ul. Wojska Polskiego 3,	tel. (041) 375-64-11
Restauracja „Starbex”, Końskie, ul. Spółdzielcza 16,	tel. (041) 372-57-37
Restauracja „Stylowa”, Końskie, ul. 1-go Maja 13,	tel. (041) 372-33-78
Restauracja „Śródmiejska”, Końskie, ul. Marszałka Piłsudskiego 22,	tel. (041) 372-56-16
Kawiarnia w Domu Nauczyciela, Końskie, ul. Krakowska 38,	tel. (041) 372-28-27
„Kasia” Zakład Gastronomiczny, Końskie, ul. Łazienna 6,	tel. (041) 372-29-32
Pizzeria „Olivia”, Końskie, Altana Parkowa,	tel. (041) 372-89-98
Restauracja & Pub „ALIBI”, ul. Piłsudskiego 32,	tel. (041) 372-81-82
Pizzeria „Wenecja”, Końskie, ul. Marszałka Piłsudskiego 4,	tel. (041) 372-82-47

Baza noclegowa:**Całoroczna:**

Hotel „Łuczyński”, Końskie, ul. Warszawska 24,	tel. (041) 372-29-68
Ośrodek ŚODR, Modliszewice,	tel. (041) 372-22-84
Hotel „Energetyk”, Sielpia, ul. Staszica 8,	tel. (041) 372-02-67
OSiR „Komunalni”, Sielpia, ul. Spacerowa 1,	tel. (041) 372-02-92

Sezonowa:

OW „Łucznicz”, Sielpia, ul. Spacerowa 11,	tel. (041) 372-02-96
OW „Camargo”, Sielpia, ul. Dorzeczna 35,	tel. (041) 372-02-18
OWS Komendy Wojewódzkiej Policji, Sielpia, ul. Spacerowa 12/13,	tel. (041) 372-02-12
OW ZHP, Sielpia, ul. Spacerowa 21,	tel. (041) 372-02-79
OW „RELAX”, Sielpia, ul. Spacerowa 28,	tel. (041) 372-02-86

OW „KORAB”, ul. Dorzeczna 1, Sielpia, tel. (041) 372-02-82
OW „Stokrotka”, Sielpia, ul. Staszica 9, tel. (041) 372-02-18
OW „Bartek”, Sielpia, ul. Staszica 1, tel. (041) 372-02-68

Sport i rekreacja:

Hala sportowa, Końskie, ul. Stoińskiego 4, tel. (041) 372-39-38,
Pływalnia miejska, Końskie, ul. Warszawska 38, tel./fax.(041)372-73-91,
Korty tenisowe, ul. Południowa,

Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze,
Końskie, ul. Zamkowa 7, tel. (041) 372-31-70

Ośrodek Sportu i Rekreacji, Sielpia,
ul. Spacerowa 1, tel. (041) 372-02-22,
tel/fax. (041) 372-02-92

Klub rowerowy „PASAT” działający przy PTTK
Związek Harcerstwa Polskiego. Komenda Hufca,
Końskie, ul. Robotnicza 2, tel. (041) 372-29-75

Muzea

Muzeum Zagłębia Staropolskiego oddział Muzeum Techniki NOT
w Warszawie, Sielpia Wielka, tel. (041) 372-02-93

Izba Pamięci i Tradycji Ziemi Koneckiej
Końskie, ul. Zamkowa 7, tel. (041) 372-31-70

Kina

Kino „Adria” Końskie, ul. 1 Maja, tel. (041) 372-29-76

Domy Kultury

Miejsko-Gminny Dom Kultury
Końskie, ul. Mieszka I 4, tel. (041) 372-24-78

Dom Kultury
Rogów, tel. (041) 372-90-72

Dom Kultury
Kornica, tel. (41) 372 63 53

Klub Osiedlowy „KAESEMEK”,
Końskie, ul. Wojska Polskiego 3, tel. (041) 372-84-55

Biblioteki

Biblioteka Pedagogiczna,
Końskie, ul. Zamkowa 5, tel. (041) 372-34-64

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy,
która również pełni funkcję Powiatowej Biblioteki Publicznej

Końskie, ul. Partyzantów 1, tel. (041) 372-25-05

Filia BPMiG Końskie,
Modliszewice, ul. Piotrkowska, tel. (041) 372-56-21

Jeździectwo. Hipoterapia

Ośrodek Jazdy Konnej i Hipoterapii,
Brody 102, tel. 606-217-703

„U Ciepłego” Ciepłiński Jan,
Piła, tel. 693-092-922

Apteki Końskie

ul. 1 Maja 34,	tel. (041) 375-15-08
ul. Spółdzielcza 4,	tel. (041) 372-20-12
ul. Wojska Polskiego 3,	tel. (041) 372-60-13
ul. Południowa 1,	tel. (041) 372-51-91
ul. Marszałka Piłsudskiego 62,	tel. (041) 375-16-83
ul. Pocztowa 8 B,	tel. (041) 375-18-24
pl. Kościuszki 1,	tel. (041) 372-25-46
ul. 16 Stycznia 1,	tel. (041) 372-82-88
Apteka „Pod kasztanami” ul. Marszałka Piłsudskiego 16,	tel. (041) 372-29-97
Apteka „Pod różą” ul. Gimnazjalna 45, A,	tel. (041) 375-06-46
Apteka „Pod słońciem” ul. Gimnazjalna 41,	tel. (041) 372-50-67
Apteka „Pod zegarem” ul. Spółdzielcza 8 A,	tel. (041) 375-14-11
Apteka „Quarta Decima” ul. 16 Stycznia 1 B,	tel. (041) 372-27-27
Apteka „Vita” ul. 3 Maja 1 A,	tel. (041) 375-38-30

Ośrodki Zdrowia w Końskich

NZOZ „Femina” Końskie, ul. Zamkowa 10,	tel. 0 509-377-160
NZOZ Ośrodek Medycyny Pracy ul. Warszawska 24,	tel. (041) 372-81-11
NZOZ „Południowa”, ul. Południowa 1,	tel. (041) 372-91-70
NZOZ „Rodzina” ul. Armii Krajowej 2,	tel. (041) 372-98-60
Ośrodek Zdrowia Nieświń, ul. Szkolna 5,	tel. (041) 372-13-86

Zespół Opieki Zdrowotnej - Szpital Specjalistyczny im. Świętego Łukasza

Przychodnie Specjalistyczne ul. Gimnazjalna 41 B,	tel. (041) 372-93-91
Świątokrzyskie Centrum Ratownictwa Medycznego ul. Gimnazjalna 41 B,	tel. (041) 372-93-89
Zakład Opiekuńczo - Pielęgnacyjny ul. Gimnazjalna 41 B,	tel. (041) 372-93-34

Kawiarenki internetowe

„Komputerek” Końskie, ul. Mieszka I,	tel. (041) 372-89-96
Hotel „Łuczyński” Końskie, ul. Warszawska 24,	tel. (041) 372-29-68
Gminne Centrum Informacji, Biblioteka Publiczna MiG Końskie, ul. Partyzantów 1	tel. (041) 372-25-05